بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2017/HC-A/398
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޢާއިޝަތު ސުއައިދާ   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސ. އިރުވައި/ ކ.މާލެ

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A043223   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ. އިރުވައި/ ކ.މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ހައްދުވި ފަރާތް:

* ނަން: ޢަބްދުﷲ ޢަބޫބަކުރު   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ފިނިވާގެ/ މަތިމަރަދޫ-ލ.ގަން

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A314150   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ފިނިވާގެ/ މަތިމަރަދޫ-ލ.ގަން

- ރަޖިސްޓްރީ ތާރީޚު: 29 ޛުލްޙިއްޖާ 1438 / 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2017   * ނިމުނު ތާރީޚު: 12 ޝަޢުބާން 1440 / 17 އޭޕްރީލް 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 207/O6C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބިންވިއްކުން
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 06.09.2016   * ނިމުނު ތާރީޚު: 24.01.2017

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީސް:

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން   ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު (ރިޔާސަތު)   ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމަވާފައިވަނީ، ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުޞޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ސ.ހިރުވައި/ ޢާއިޝަތު ސުއިޒާގެ ފަރާތުން އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށްދެއްވުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ / ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1. އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިކޯޑަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުއަރާފަރާ، ލ.ގަން/ މަތިމަރަދޫ- ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 399-D/2016/11 (22 އޮގަސްޓް 2016) ލ. ގަން މުކުރިމަގު "ކަޅު" ހިޔާ 4000 (ހަތަރުހާސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ކޮޕީ ސ.ހިރުވައި / ޢާއިޝަތު ސުއިޒާއަށް ވިއްކާފައިވަނީ ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ /ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު އެދި ހުށަހެޅުމުން ބެލުން ޤަޟިއްޔާއެއްކަމުގައި،

އެޤަޟިއްޔާ ބައްލަވައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމުގައި، "ދިންފަރު، ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ/ ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު 399-D/2016/11 (22 އޮގަސްޓް 2016) ކޮޕީގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ލ. ގަން މުކުރިމަގު "ކަޅު" ހިޔާ 4000 (ހަތަރުހާސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ކޮޕީ ސ.ހިރުވައި/ ޢާއިޝަތު ސުއިޒާއަށް ވިއްކާފައިވާ ލ.ގަން މަތިމަރަދޫ ފިނިވާގެ ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު ހުށަހެޅުމުން ބެލުން މި މައްސަލާގައި، ވިއްކާ މީހާއި ގަނޭ މީހާގެ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާ ނަޒަރުކުރެއްވީ، މި މައްސަލައަށް ބިމާއިބެހޭ ޤާނޫނުގެ 17، 18 އަދި 24 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބިންވިއްކުމުގެ އިޖުރާއާތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުން މައްސަލައެއްކަމުގައި ޝަރީޢަތަށް ނުފެންނާތީ، މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާން

ޙައްޤު ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި މިގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމީމެވެ." މިފަދައިން ޙުކުމްކުރެވިފައިވާކަން އެޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮވެއެވެ.

02- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރެވުނު ގޮތުގެ މައްޗަށް ޢާއިޝަތު ސުޢާދާގެ ވަކާލާތުން އެޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި 2 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރި ވުމު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ.

* ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ގޭގި އަމިއްލަކުރުމާ ގުޅިގެންދާ ބޭރު ޤަވާއިދު (1 އާދެބަޔާ 2008) ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އުޞޫލާއި ޚިލާފަށް އިސްތިއުނާފު މިކުރާ މައްސަލަ ނިންމާފައިވުން ކަމަށް ބުނެހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/367 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް އިސްތިއުނާފު މިކުރާ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

03- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މިޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޢާއިޝަތު ސުޢާދާގެ ވަކާލާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1- ފުރަތަމަ ކަމަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާ އަކީ ބޮޑިއިރު ގެ މައްސަލައެއް، ލ.ގަން، މަތިމަރަދޫ / ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު: 399-D/2016/11 (22 އޯގަސްޓް 2016) ލ.ގަން، މުކުރިމަގުގެ "ކޯތަ" އެވް ސިޔާ 4000 (ހަތަރުހާސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ގޯތި، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ވަކާލާތުން ސ.އިރުވައި / އާއިޝަތު ސުޢާދާ އަށް، ޝަރީޢަތް ދުއްވާލުމަށް ވިއްކާލުމަށް އެދި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ވަކާލާތުން

ހުށަހެޅުމުން ބެލުން މައްސަލަޔެއްކަމާއި، މިމައްސަލަ ޢަބްދުالله އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުން ނުޖެހޭކަމަށް ހައްދުންމަތީ ގަމު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައިވާ، ގޯތި ވިއްކުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަން ޖެހޭ ޝަރުޠުތަކުގެތެރޭގައިވާ "ގޯތި ވިއްކަން އެދޭފަރާތާއި، އަދިހަމަ ޝަރުޢީގޮތުން ބަލަހައްޓާ މީހުން ދިރިއުޅޭނެ އެހެންޖެހެން ހަމަޖެހިފައިވުން" މި ޝަރުޠު ފުރިހަމަ ކުރެވިފައިވާކަމަށް ބަލައިގެންކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިމާއި ގޯތި ދިނުމަށް، މިލްކުކޮށް، ވިއްކައި، ކުއްޔަށްދީ، ބޭނުންކޮށް، ގެންގުޅެ، ބިމާއި ގުޅޭގޮތުން އެންމެހައި މުޢާމަލާތްތަކުންނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި އެއްގޮތަށް ގޯތީގެ ވެރިންނަކަން އެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މިގޮތުން އެ ޤާނޫނު ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ހުރި އަމިއްލަ ބިންތަކާއި، ގޯތި ގެއްލޭއި، އެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުކުރުން ފިޔަވައި، އަމިއްލަ ކުރާ ބިންތަކާއި ގޯތި ވިއްކަން ވާނީ އެ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ގޯތީގެ ވެރިން، އެމާއްދާގައި ބޭނުންވާ ސަރުކާރުގެ ވެރިންނަކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި (ނޯޓު: ޤާނޫނު ނަންބަރު 39/2015 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނަށް 06 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޯތީގެ ވެރިން މި މާއްދާއަށް މިހާރު އެޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ) ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޯތީގެ ވެރިން އަމިއްލަ ބިމެއް ވިއްކުމުގެ ހިނގުމުގެ މުޢާމަލާތެއް ކުރިން ބިންވިއްކާ ފަރާތުން ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކެއްކަމާއި، އެގޮތުން ގޯތި ވިއްކަން އެދޭ މީހާއި އަދިހަމަ ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަހައްޓާ މީހުންނަށް ދިރިއުޅޭނެ އެހެންޖެހެން ހަމަޖެހިފައިވުމާއި، ގޯތި ގަނެން ފަރާތަކީ ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައިވުމާއި، ގޯތި ވިއްކާ އަގުގެ 15% ބޯކުސްގެ ގޮތުގައި ބިން ވިއްކާ ފަރާތުން ސަރުކާރަށް ދައްކަން ޖެހުން ލާޒިމު ކަންތައްވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.2- ދެވަނަކަމަށް، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ހ) އިން "މުޝްތަރީއާ" ބާރުވެރިކަން ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ މަސްލަހަތަކަށް ގެއްލުމެއް ވިއްކަން އެދޭ މީހާގެ މިލްކުގައިވާ ގޯތި ވިއްކާ ބާޒާރުގައި ޢާންމާއި، އާދާ ޝަރުޢީގޮތުން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތު، ދިރިއުޅޭނެ ހަމަޖެހި އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވުން

ކަމަށާއި އަދި ގޯތި ވިއްކަން އެދޭ މީހާއާއި ސަރުކާރުގެމީހުން ބަލަންޖެހޭ މުހިންމަ ދިރިއުޅޭން އެހެންކަމުން ހަމަޖެހިފައިވުމުގެ މުޢާމަލާތު ގޯތި ވިއްކަން އެދޭ މީހާ، އެ ވިއްކަން އެދޭމީހާ ފިޔަވައި އެހެންކަމުން އަންގާއި، އަށް ސަރުކާރު ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ މުހިންމު ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ހަމަޖެހިފައިވުމަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މީގެ އިތުރުން ދިރިއުޅުން އެހެން ތަކެއް ހުރިކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި، ކޮންމެ މައްސަލައަކަށް ވަކިން އެމައްސަލައަކާ ގުޅުންހުރި އެހެނިހެން ކަންތައް ބެލުމަށްފަހުގައި ކަމަށް ގޮތް އަމިއްލަކުރުމާއި، ގެން ވިއްކާބޭސް ފަރާތުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައި، އެ މާއްދާގެ (ހ) އިން (ރ) އަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސްލުތަކެއްގައި މިގޮތަށް ކަނޑައަޅައިދީ ބެލިދާން ކަންތައްތަކެއް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، މިގޮތުން ބަލާން ކަންތައްތަކަކީ؛ އުޅުމެއްގެ ނުވަތަ އުޅުމެއްގެ ފަރުމާ ނުވަތަ އަސާސީގާގެ ނަމުގައި ތަކެއް ރަޖިސްޓްރީވެފައި އޮތުން ނުވަތަ އުޅުމެއްގެ ދަރިއެއްގެ ނަމުގައި އެފަދަ ތަކެއް އޮވެ، އެތަކެއްގައި އުޅުމަކީ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންތައްތައް ހަމަޖެހިފައިވުން ނުވަތަ އުޅުމެއްގެ އަތުގައި ދިރިއުޅުމުން އެހެންތަކެއް ހަމަޖެހިއްސުމުގެ މާލީ ތަނަވަސްކަން ހުރުން ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ އެހެން ފަރާތުގައި އުޅުމެއްގެ ނަމުގައި ބިމެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއް ހުރުން ފަދަ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން، އެކަށައަޅަން އެނގެން އޮތުމާއި، ގޮތް އަމިއްލަކުރުމާއި، ގެން ވިއްކާބޭސް ފަރާތުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ އެ އަސްލުތަކެއްގައިވާ ކަންކަން ތަޙްޤީޤުކުރެވިފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2006/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން، ވިއްކާ މީހާގެ ބައްޕަގެ ނަމުގައި ގޯއްޗެއް އޮވެ އެގޯތީގައި ވިއްކާމީހާއަށް ދިރިއުޅުމުގެ ޖާގަ ފަހިވެފައިވާ ވިއްކާ މީހާއަށް ދިރިއުޅުން އެހެންތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ހުރިކަމަށް ބެލެވޭނީ ސަބަބެއް ނުހުންނަކަމަށް އަދި އެހެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A-2/1 ޤަޟިއްޔާއިން ބަޔާންވެގެންވާ އުސޫލާ ގޮތް ވިއްކާ މީހާއަށް ދިރިއުޅުން ގަދު ފަހިވެފައި އަދި އަމިއްލަ ތެރެގައި ހިމެނޭ ކަމެއްކަމަށް މާނަކުރައްވާފައިވާކަން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/367 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.3- ތިންވަނަކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ޤާނޫނީ ވަކީލުންނާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުން މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ނިންމަވާފައިވާ އިސްލާމް ޝަރުޢުން ފަތުވާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަމިއްލަ ބިމެއް ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން ބިންވިއްކާ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ، ގޭ ވިއްކަން އުޅޭ މީހާއާއި އެމީހަކު ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ މީހުންނަށް ދިރިއުޅޭނެ އެހެންތަނެއް ހަމަޖެހިފައިވުން މާނަކުރަންޖެހޭނީ ހުރިހާ ކަމެއް މައްސަލައެއްގެ ވަކިން އެމައްސަލައެއްގައި ވަކިވަކިން ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ބެލުމަށްފަހުގައިކަމާއި،

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި ފެންނަންހުރި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުއާއި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކެއް ދިރިއުޅުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމަށާއި، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައިވާ ގޭ ވިއްކާލިނަމަވެސް މަންމަވެސް ދިރިއުޅުމަށް ގޮތެއް ލ. ގަން / މަލިމަގު- ފިނިވާގޭގައި ދިރިއުޅުމަށް އެއްވެސް އިޢުތިރާޒެއްނެތްކަމަށް ބުނު ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ބައްޕަ، އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރަށް ދެއްކިފައިވާ ސިޓީއެއް ހައްދުންމަތީ ގަމު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަމަށާއި، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު އާއި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ތިން ދަރިންވެސް ރަޖިސްޓްރީ ވެފައިވާ ލ. ގަން، މަލިމަގު / ފިނިވާގޭގައި ކަމަށާއި، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު ވެސް އަދި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ އެއްވެސް ފަރާތެއް ދުވަހަކުވެސް މި މައްސަލާގައި ވިއްކުމަކަށް އެދިފައިވާ ލ. ގަން މުލަކުމަގު / ކޮށް ގޭގައި ދިރިއުޅެފައިނުވާ ކަމަށާއި، އެ ގޯއްޗަކީ ހުސް ގޯއްޗެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމާއި،

ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ބައްޕަ އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ވެފައިވާ ގޯއްޗެއް އޮތްކަމަށް ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވީނަމަވެސް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާކަމާއި، އަދި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު އާއި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރު ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކެއް ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ބައްޕަގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ގޭގައި ދިރިއުޅުމުގެ އިޢުތިރާޒް ނެތްކަމަށްބުނި ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ ބައްޕަ (އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް) ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރަށް ދެއްކިފައިވާ ސިޓީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވީނަމަވެސް ޢަބްދުﷲ

އަޕީލަންޓުގެ ބައްޕަ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ޙާޟިރުކޮށް ދެ ސިޓީގައިވާ ކަންކަން ސާފުކޮށްދެއްވުމަށްވާނެއެވެ، އަދި ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓުގެ ބައްޕަގެ އެއްބަފާ ބޭބެ ހާޟިރުކުރުމަށްވާނެއެވެ، މިކަންކަމަށްޓަކައި އިސްތިއުނާފުކުރުމާ މަޙްކަމާގައި ޝަރީޢަތުން ސާފުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއްކަން އެނގެން އޮންނަނީ އެކަންތައްތައް ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ސާފުކޮށްދެއްވާކަން އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

3.4- ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ: ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހިނގުން މިޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ބޭއްވުމަށް ތާވަލު ކުރެވުނު ޝުރޫޢުކުރުމުގެ މަޖިލީހަށް ޙާޟިރުވުމަށް މިމަސްއަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓަށް ފޮނުވުނު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-B3/CHT/2019/1944 (10 އޮކްޓޫބަރު 2019) "ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" އާ ޙަވާލާދީ އެއަމުރުގައިވާ ގަޑިއަށް މަޖިލީހަށް ޙާޟިރުވެވަޑައިނުގަތުމުން، ހައިކޯޓުގެ ޤަވާއިދުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރެވިފައިވަނީ ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ/ ފިނިވާގެ، ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓުގެ ޝަކުވާ ބާޠިލުކުރުމެވެ.

3.5- ފަސްވަނަ ކަމަކީ: މިހެންކަމުން، މިމަސްއަލަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަވާޢިދުން ދުރުކޮށް، ލ.ގަން، މަތިމަރަދޫ، ފިނިވާގެ ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ލ.ގަން، މުލިރަމަގު "ކޮތޮ"އެވް ރިހާ 4000 (ހަތަރުހާސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ގޯތި ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓުގެ ވާރުތަން ހ.އިރުވައި/ ޖާއިޝަތު ސަލީމާ އަށް، ޝަރީޢަތް ގުދުވިރުވެ ދިނުމަށްމަން އެދި ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓުގެ ވާރުތަން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ބުނުމުގައި، "ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 17، 18 އަދި 24 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބިންވެއްކުމުގެ އިޖުރާއާތުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭން މައްސަލައާއެކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ނުފެންނާތީ، މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާން ތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި" ކޮށްފައިވާ ބުނުމް ބާޠިލުކުރަންޖެހޭކަމާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި ޚިލާފުކޮށްކުރާއިރުގައި، ލ.ގަން، މުލިރަމަގު "ކޮތޮ"އެވް ރިހާ ގޯތި ވިއްކުމަން ޢަބްދުﷲ އަޕީލަންޓާއި ޖާއިޝަތު ސަލީމާއާއި ދެމެދު ވެފައިވާ މުޢާމަލާތުގެ ސަބަބުކަން ބަލައި

މިމައްސަލައާގުޅޭ ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާގުވެވަޑައިގަތެވެ.

- ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފު ސަބަބުތަކާއި އެފަރާތުން ހުށަހެޅުން ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ހުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހ. އިރުވައި / އާއިޝަތު ސުއިޒާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބެލިއިރު، ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލުގެނައުން ޖެހޭކަމަށް މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާގުވުން ކަނޑައަޅައި، ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 207/O6C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކަނޑައެޅި ހުކުމް ބާތިލުކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ އަލީގައި މިމައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް އެކޯޓުގެ މަތިން މިޤަޟިއްޔާބަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލަ ބައްދަލުވި ލ.ގަން- މަތިމަރަދޫ/ ފޮނަދޫގެ، ޢަބްދުﷲ އަބޫބަކުރުގެ އަރިހު ހާޒިރުގައި ހުކުމްކޮށްފިމެވެ.